

Projekt FINALLY Newsletter č. 3, Apríl 2014

Grundtvig Multilaterálny Projekt

Projekt FINALLY

Finančná gramotnosť u Rómov

...na zvýšenie úrovne finančnej gramotnosti u dospelých Rómov

www.project-finally.eu

Partneri projektu FINALLY

Centrum pre rozvoj a vzdelávanie Novo mesto - Slovinsko: www.ric-nm.si

Codici Sociálna výskumná agentúra - Taliansko : www.codiciricerche.it

Trnavská Univerzita - Slovensko: www.truni.sk

Nadácia zdravotníckeho a sociálneho rozvoja - Bulharsko: www.hesed.bg

Výskumné centrum Piraeusova univerzita - Grécko: www.kep.unipi.gr

Techniki Ekpedeftiki KEK SA - Grécko: www.techniki-ekp.gr

Ekonomická fakulta Niš – Srbsko: www.eknfak.ni.ac.rs

Koordinátorom projektu je Centrum pre rozvoj a vzdelávanie Novo mesto.

V Srbsku sa konala konferencia o Finančnej gramotnosti

Členovia projektového tímu ekonomickej fakulty Niš organizovali konferenciu o Finančnej gramotnosti, ktorá sa konala v Metropol Palace Hotel, Belgrad 28. októbra. Agenda jednodňovej konferencie riešila mnoho problémov, ktoré sa týkajú finančnej gramotnosti a vzdelávania, počnúc od jeho významu, koncepcie a hodnotenia, hlavných výziev, končiac inovatívnymi nástrojmi a tréningovými metódami (napr. vzdelávacie video hry).

Konferencia bola organizovaná GfK (Growth from Knowledge - Rast z vedomostí),

prestížnou globálnou výskumnou agentúrou. Zhromaždilo sa množstvo lektorov s významnou reputáciou, akademikov, zástupcovia poskytovateľov finančných služieb, výskumné agentúry, vzdelávacie organizácie a pod. Aktívna uzavretá diskusia za okrúhlym stolom bola ovplyvnená nevídanými prezentáciami, ktoré poskytli prof. Dr. Erich Kirchler (Viedenská univerzita), Anna Mostetschnig (Three Coins), Bernadett Povaszai-Roemhild (Erste Group), Sonja Buchinger (GfK Austria) a mnoho ďalších.

S primárnym cieľom zvýšiť povedomie o pálčivej otázke finančnej gramotnosti, najmä u zraniteľných sociálnych skupín ako Rómska populácia, táto konferencia ponúkla príležitosť na zhromažďovanie, zdieľanie skúseností a diskusiu o nástrojoch a opatreniach, ktoré dokážu zlepšiť výsledky pre spoločnosť v širšom slova zmysle.

Pripravení na akciu

V období Október 2013 – marec 2014 bol hlavným výstupom WP2 National report – Needs assessment. Hlavné zistenia poukazujú, že finančný manažment Rómskej komunity je vo významnej miere ovplyvnený nízkou úrovňou príjmov, ktoré súvisia s vysokou mierou nezamestnanosti. Vo vysokej miere využívajú služby nebankových spoločností, čím dochádza k zadlžovaniu domácností. Takmer vôbec nevytvárajú sporiace a bežné účty. Jednou z najzákladnejších priorít je finančné plánovanie, aby domácnosti efektívne využili obmedzené zdroje.

Významným krokom pre úspešné pokračovanie projektu v našich podmienkach bola konferencia „Zdravé komunity“, ktorej sa priamo zúčastnilo cca. 120 Rómskych mediátorov a zainteresované subjekty pre podporu Rómskych komunit. V rámci konferencie „Zdravé komunity“ bola nadviazaná spolupráca pre ďalšie etapy projektu. Oblasť finančnej gramotnosti bola v rámci konferencie „Zdravé komunity“ vytýčená ako jedna z priorít pre ďalší

rozvoj Rómskej komunity. Z tohto pohľadu môže projekt FINALLY pozitívne vplývať aj na úroveň zdravia týchto komunit. Boli prediskutované jednotlivé kroky nástroja na vzdelávanie (Toolbox) Rómov v oblasti finančnej gramotnosti. Projekt FINALLY bol predstavený aj Splnomocnencovi vlády pre Rómske komunity, ktorý projekt významne podporuje aj na web stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

V očakávaní prvého návrhu obsahu kurzu FINALLY

Projekt Finally je už vo fáze prípravy metodiky školení pre finančnú gramotnosť Rómov. Na základe výsledkov teréneho výskumu vykonanom v najväčšom susedstve Rómov v Sofii, HESED tím navrhol 5 hlavných tém, ktoré by mali byť zahrnuté do metodiky: základné finančné plánovanie, stratégie pre zvýšenie rodinného príjmu na základe individuálnych schopností a zručností každého jedného z členov domácností, stratégie míňania financií a plánovanie nečakaných výdavkov, finančné

inštitúcie a možnosti budovania vzťahov s nimi. Sme veľmi spokojní s prvým návrhom obsahu kurzu pripraveného kolegami z Výskumného centra Piraeusovej univerzity, a tešíme sa na prezentáciu metodológie budúci mesiac.

Sú Rómovia a Sinti cieľovou skupinou pre vzdelávanie dospelých v Taliansku?

Väčšina existujúcich programov pre vzdelávanie dospelých a orgány v Taliansku nie sú zamerané na špecifickú populáciu. Je niekoľko kľúčových projektov zaoberajúcich sa Rómami, ale tiež ich je veľmi málo: na národnej úrovni sme nemohli identifikovať žiadny komplexný a kontinuálny vzdelávací program pre dospelých zameraný na Rómov. Jedným z dôležitých smerov, ktorý v súčasnej dobe zahŕňa adolescentov viac ako dospelých, je pre mladých ľudí, ktorí zanechali školu, ale chcú získať osvedčenie o strednej škole. Hoci je veľa skúseností v odlišných častiach krajiny, nie

sú špeciálne zamerané na rómsku populáciu. Niektoré individuálne príklady vzdelávania dospelých Rómov a Sintov v regióne Emilia-Romagna, kde sa vykonával výskum, sú dva projekty so zameraním na rovnosť, realizované medzi rokmi 2006 a 2008, za účelom zvýšenia zamestnanosti, aktivít pre vzdelávanie dospelých v projekte SRAP (kurz pre Rómskych mediátorov) a posilňujúci projekt podporujúci podnikanie Sintských žien, ktoré sú cieľovou skupinou v rámci inovačného programu v Piacenza.

Hoci príklady programov pre vzdelávanie dospelých Rómov a Sintov sú zriedkavé, môžeme ešte získať niektoré osvedčené postupy, ktoré budú informovať o vývoji metodiky pre školenie FINALLY:

- Zapojenie a stála podpora všetkých miestnych zainteresovaných strán v organizovaní a realizácii školení
- Pozornosť by sa mala klásť na produkovany materiál a kompetencie s cieľom zabezpečiť kontinuitu intervencie
- Aktívna účasť Rómov a Sintov v oblasti navrhovania a realizácie vzdelávacích programov
- Použitie metód, ktoré uľahčia participáciu a posilnenie
- Spolupráca medzi rôznymi profesionálnymi zložkami, predovšetkým využitie Rómskych a Sintsých mediátorov.

Učitelia pre dospelých Rómov túžia začať s pilotnou implementáciou novorozvinutého programu finančnej gramotnosti pre Rómov

Prezentovali sme výsledky výskumu finančnej gramotnosti Rómov učiteľom, ktorí učia v základnej škole pre dospelých na februárovom stretnutí profesionálov pre vzdelávanie dospelých. Do základnej školy v Novo mesto pre dospelých bolo zapísaných 153 dospelých, z ktorých 78% boli Rómovia. Základné vzdelanie je bezplatné pre všetkých občanov. Je nárast záujmu k dokončeniu základného vzdelania medzi mladými dospelými Rómami, avšak len málo jednotlivcov uvažuje získať odborné vzdelanie. Väčšina dospelých Rómov je negramotných a sú závislí na pomocných

prácach a sociálnych dávkach. Vzdelanostná štruktúra Rómov je veľmi zlá, podľa slovinských služieb zamestnanosti a Centra pre sociálnu prácu, 95% nezamestnaných Rómov nemá ukončené základné vzdelanie.

Učitelia na základnej škole pre dospelých Rómov túžia začať na jeseň pilotnú implementáciu novorozvinutého programu Finančnej gramotnosti pre Rómov, s ktorými budú trénovať aby aplikovali tento neformálny program s cieľom otestovať novorozvinuté nástroje FINALLY a s ich skúsenosťami a názormi prispieť k rozvoju programu.

Predstavený Rómov Duška Balažek odporúča preložiť projektové správy do Rómskeho jazyka počas fungovania projektu pre zvýšenie informovanosti o dôležitosti vzdelania a disemináciu informácií o projekte.

Ponorenie sa do Rómskej kultúry

Posledných pár mesiacov a v prípravnej fáze kurzu a nástrojov FINALLY projektív členovia v Grécku boli ponorení do Rómskej kultúry. Bola to zaujímavá skúsenosť! Objavili sme rómsky folklór ktorý pochádza z predchádzajúcich generácií a sledovali sme karavany kočovníkov v ich namáhavej ceste po Európe.

Potom sme sa zamerali na Rómsku kultúru dneška: vášeň života, obchodný duch, rodinný život, zmena postojov vo vzdelaní, kultúrne výsledky, v rôznych svetlách sme sa snažili prísť s nástrojmi, ktoré môžu apelovať na publikum kurzu FINALLY.

Dúfame že tri moduly "Domáce hospodárenie", "Praktiky nakupovania", "Šetrenie pre budúcnosť" by mohli byť v súlade s očakávaním partnerov pre kurz. Všetci sa vidíme sa v Aténach.

Tento projekt bol realizovaný s finančnou podporou Európskej komisie.
Táto publikácia [oznámenie] reflektuje len názory autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie, ktoré môže byť spojené s informáciami obsiahnutými v tomto dokumente.

Kontakt:

Development and Education centre Novo mesto
Topliška cesta 2
8000 Novo mesto
Slovenia

E-mail: gabi.ogulin.pocrvina@ric-nm.si

Project
FINALLY
Financial Literacy for the Roma